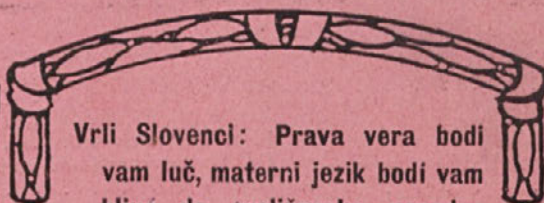

LETO XI.

ZVEZEK 3.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1911

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 3. zvezka:

	Stran		Stran
Pouk.		Sv. Jur v Slov. gor.	43
Delo za narod	33	Jarenina	43
Zabava:		Št. Vid na Planini	44
Kako je bil Kovačev Tinče ozdravljen hude		Zreče pri Konjicah	44
bolezni	35	Slov. Bistrica	44
Pijancu	37	Sv. Lovrenc v Slov. gor.	45
Na večer	37	Vipava	45
Osramočena se je vrnila	37	Jarenina	46
Snežinke	37	Govorniške vaje:	
Na pot	38	O verski značajnosti	47
Razgled po svetu.	38	Drobtinice:	
Dekliški vrtec:		Kmetska hiša	48
Dobra gospodinja	39	Proč s šnopsarijami	48
Razveseljevanje	39	Otroci prihranili 2 milijona kron	48
Neumnost ali baharija	40	Mladeniška organizacija na Nemškem	48
Na obisku	40	Sokoli nazaj — Orli naprej	48
Društveni glasnik:			
Sv. Jurij ob južni železnici	41		
Iz nemškega Gradca	42		
Zabukovje pri Sevnici	43		

Listnica uredništva. Hoče: Vaše novolene misli so dobre, pa poslali ste jih malo prepozno. Poročajte nam kaj o Vašem mladinskem gibanju in delovanju. — Vipava: Hvala za poslano, pride vse na vrsto. Prosimo večkrat kaj. Pozdrav!

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — [Sklep uredništva 28. prosinca 1911.

Vsem mladeničem se toplo priporoča: „Zlata knjiga slov. Orlov“. Spisal Franc Terseglav. Cena vez. knjigi 2 K, broš. 1 K. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

NAŠ DOM

Štev. 3.

V Mariboru, 1. februarja 1911.

XI. letnik.

Pouk.

Delo za narod.

Slovenci živimo zdaj v dobi, ko naši narodni nasprotniki napenjajo vse sile, da naše število zmanjšajo, nam odrežejo žile kulturnega in gmotnega napredka in nas sebi prilijejo tako, da bi kot Slovenci prenehali živeti. Nevarnost, tega se moramo pač zavediti, je velika, saj so še večji narodi kakor mi, v zgodovini brez sledu izginili. Toda razmišljati o tem, kaj se bo z nami zgodilo, ali se ohranimo, kakršni smo in kolikor nas je danes, ali se obdržimo vsaj deloma ali pa sploh ne, ali pa nas bo celo še več, to je prazna reč. Glavno in edino potrebno je, da se branimo, v božje karte pa ne moremo pogledati: kar bo storil, bo modro naredil. Naša naloga je, z vsemi silami delati na to, da nas ne bo konec.

Nekaj, kar nas v narodnem, obrambnem boju slabi in nam vsaj nič ne koristi, je to, da se nas držijo glede tega še liberalni nazori. Čimbolj se jih bomo otresli, tembolj se bomo tudi narodno okrepili. Nekaj teh napačnih nazorov hočemo danes navesti, da se naša miadina zave, česa se mora v narodnem boju izogibati.

Prvi predsodek je ta, da je z liberalci mogoče delati skupaj za narod. To pa je zmota. Mogoče je delati skupaj v tem ali onem posameznem slučaju, mogoče je tudi delati s kakim liberalcem kot osebo, nikakor pa ni mogoče postopati skupno z liberalizmom kot takim v narodnem vprašanju v celoti! Zakaj ne? Ker slovenski liberalizem ni v nobenem oziru nič vreden, torej tudi v narodnem ne more biti nič prida. Vprašajmo se vendar enkrat resno: ali je slovenski liberalizem res naroden? Kako neki, ko je vseskozi proti ljudstvu, in naš narod, to je vendar na-

še ljudstvo! Liberalizem je nasproten kmetu, je načeloma proti temu, da bi se majhni človek — in naš narod je vendar narod majhnega človeka! — organiziral, ne mara, da bi bajtar veljal ravno toliko, kakor takozvana inteligenca, hoče, da bi mu komandiral advokat, uradnik, sodnik in učitelj; liberalizem zagovarja in zastopa koristi bogataša, oderuha, velikega industrijca. To je pa gotovo, da sloni obstanek našega naroda na našem kmetu, na tistem, ki ima kaj trdne zemlje pod svojimi nogami, na tistem, ki ni danes tukaj, jutri tam, na njegovem blagoslanju. Kdor je torej zoper blagor kmeta, zoper napredek našega ljudstva, ta je tudi zoper obstoj našega naroda, ta koplje slovenskemu narodu grob, ta nas slabi, da se tujcu ne moremo upirati, ta nas meče Nemcu v žrelo, naj še tako kriči, da mu je le za slovenski narod! Z liberalizmom „delati za narod“ skupaj, se pravi, našim grobokopom pomagati.

Drugi predsodek je ta, da je uradniško vprašanje za ohranitev narodnosti največjega pomena. To je hudo napačno, ni res, in izvira le iz tega, ker so liberalci omamili s tem našo javnost. Kar so liberalci „delali za narod“, se niso za prav nobeno drugo reč tako bojevali, kakor za uradnike. Pa zakaj? Zato, ker jim je uradnik vse, preprost človek pa nič, neumna reva, ki ne pride nič v poštev. Da je uradnik slovenske narodnosti, to je bilo liberalizmu le sredstvo za to, da so preskrbeli s kruhom svoje pristaše. Seveda so delali liberalci to večalimanj pod vplivom tagona, ki je v njih deloval, da ne bi se prav zavdali, kaj in kakšni razlogi jih vodijo. Ampak vsled tega ni njihovo „delo za narod“ postalo za narod prav

nič koristnejše. Vsa politika liberalcev celo na Dunaju se ni velikokrat prav okoli nobene druge reči vrtela, kakor da X in Y dobi to in ono službo. Je pa stvar ta, da slovensko ljudstvo po slabih slovenskih uradnikih ne pridobi prav ničesar. Naš kmet čuti krivico, če mu jo prizadene slovenski sodnik prav tako, kakor če mu jo prizadene nemški. Bili so naše krvi liberalni uradniki, ki so preganjali naše združništvo, tako, da bi slovenski narod že zdavnaj lahko vzel zlodej, ako bi bilo šlo po njihovi volji. Ni s tem rečeno, da bi se za slovenske uradnike ne smeli sploh potegovati — nasprotno! Svoje pravice moramo vedno zahtevati — ampak tega ne smemo misliti, da je od tega naše življenje in smrt odvisna.

Tretji predsodek je ta, da v narodnostnem oziru ne pride veliko v poštev vera in verska zavest. To je pristno liberalen nauk in izmed vseh najškodljivejši. Vera je prvi in poglavitni temelj narodnosti, in če se vse podre, vera pa ostane, je narodnost še vedno živa. Judje nimajo nobene države, nobenega državnega in deželnega edinstva in središča, nobene samouprave, včasih še gmotno niso bili bogvekaj trdni in judovskega proletarijata je bilo na kupa, preganjali so jih in morili, so bili časi, ko je tudi vse slovstveno, umetniško in višje kulturno življenje med njimi zamiralo, narodno zavest so si pa vsikdar ohranili, ker so si ohranili vero svojih očetov, svoje svete knjige, navade in nazore. Vera ohranja ideale, vzore, če pa pade vera, padejo tudi vsi ideali, izgine zmisel za požrtvovalnost, treznost, zavlada dobičkarija in sebičnost. Duše so potem na prodaj, kakor blago na trgu. Naš liberalizem pa ima v prvi vrsti zapisan boj zoper vero na svoji zastavi, in če pride do tega, da se je treba odločiti ali za slovenstvo ali za liberalizem, se se liberalci odločili še vedno za korist liberalnih načel, tudi, če je bilo treba podati za to roko Nemcu. Delali so za slovenski narod vedno le takrat in v toliko, v kolikor ni bilo tre-

ba žrtvovati liberalizma, če so pa prišli v poštev interesi katolištva, so šli proti njim, čeprav so zadeli s tem slovensko ljudstvo.

Četrti predsodek je ta, da moramo delati Slovenci za narod tako, kakor delajo za svoj narod (naši nasprotniki). Usodna zmota! Nemcev je vseh, pri nas in v rajhu, menda 60 milij., nas pa komaj 1 milij. in nekaj, zato za svoje narodne koristi ne moremo in ne smemo delati tako kakor oni. Če ubije Nemeč v Avstriji 10 Slovencev, ne škoduje to nemškemu narodu toliko, kakor škoduje nam, če Slovenec enemu samemu Nemcu prisoli klofuto. Mi za svoj narod ne smemo delati toliko s srcem, kakor s hladno in trezno pametjo. Prvič moramo delati za svoj narod pošteno, ne smemo nikoli vračati krivice s krivico, ker se vsaka krivica nad nami pozneje mašuje, ne smemo delati narodnosti kakor Nemci s kolom, ampak modro in previdno, ne smemo odgovarjati na kričanje s kričanjem, ampak s tihim delom, ne smemo zamenjavati nemških hujskačev s poštenimi Nemci, in si moramo med njimi, če treba in če gre, dobiti v korist našim težnjam celo prijatelj, kakor je že Kristus dejal, da se je treba včasih tudi s tistimi spoprijazniti, ki nam sicer niso všeč, če moremo s tem kaj za nas koristnega doseči. In je treba posebno to poudariti, da morajo naši mladi ljudje, ki radi vskipijo, obrambo naroda v odločilnih stvareh dalekosežnega pomena prepustiti končno našim modrim političnim voditeljem, ki delj vidijo in boljše preračunajo vse posledice, kakor pa nagla fantovska in dijaška kri. Tudi v narodnem oziru je treba krotiti samega sebe, ker pri narodnih rečeh se gre v prvi vrsti za končni uspeh, ne pa za to, kar nam užaljeno srce v prvem hipu narekuje.

Peti predsodek je ta, da se še vedno premalo ceni pomen tihoga dela, precenjuje pa brezplodno kričanje. To je tudi pristno liberalno. Narodu je s tem najbolj pomagano, če se naš kmečki

fant drži doma, pridno dela, varčuje, ne sili v tujino, se veseli domače zemlje in ji izvablja čedalje več sadov, ohrani svojo čistost, ne lazi za ženskami, se ogiblje plesišč, živi trezno, se organizira, bere in razširja naše časopise, si ustanovi ob strani žene-gospodinje pošteno družino, in živi ter dela v sporazumu z duhovščino, ker ga ta gotovo nikoli ne bo prodala, dočim ga liberalni škric zaničuje in ga bo zaničeval, dokler bo še kaj liberalnih škriccev nasvetu. Len, malopriden, zanikern, in domačemu domu tuj fant pa je za narod le izguba, skaza, škodljivec, naj še tako narodnjači. Vsa rešitev vprašanja o obstoju slovenskega naroda je v tem, da bo obdržal naš kmet svoj grunt, se bo rešil vseh pijavk, se držal svojega dela in se izobraževal na temelju svoje stare, trdne krščanske vere. Vse drugo je prazno in ne samo nepotrebno v narodnem boju, ampak celo škodljivo.

Šesti predsodek je, da nas bo le šola rešila. Šola je potrebna, zelo potrebna, a ni še vse. Dokler si ne izvojujemo vseh pravic, in dokler ne bomo razpolagali s tolikim kapitalom, da bi mogli z Nemci uspešno konkurirati, bomo morali posvečati največjo skrb 1.) naraščaju, ki odraste šoli, da ga spravimo takoj v naša društva, posebno v mladeniška in Marijina, 2. pa bomo morali z vsemi močmi delati na to, da stariše tako izobrazimo, da svojih otrok ne bodo pošiljali v samonemške šole, in če ne gre s stariši povsod, pa bomo morali naš sedanji mladeniški svet tako vzgojiti, da svojih bodočih otrok ne bo pošiljal k našim rabeljem v šolo. In to, bogveči, da ne bo tako težko šlo!

In zdaj, dragi mladenič, vzemi zopet v roko „Zlato knjigo“, in ondi preberi poglavje VI.: Ljubezen do ljudstva in narodne dolžnosti krščanskega mladeniča. Tam se glasi odgovor na vprašanje: Kako mora krščanski mladenič delovati za narodne pravice slovenskega ljudstva?: „S tem, da utrjuje v ljudstvu katoliško versko zavest, ki je najboljša in najtrdnjša zaščitnica vsakega naroda;

uči ljudstvo, da mora spoštovati samo sebe in lastne pravice, kakor to vелеva krščanska vera;

pospešuje krščansko društveno življenje in zbuja v ljudstvu smisel za politično in stanovsko združevanje, pa za čim večjo samoupravo v občinah in deželi;

ljudstvo zlasti gospodarsko organizuje zoper vsako oduševanje in izkoriščanje;

se prizadeva, da se ustanavljajo politična, nabožna, krščanska, gospodarska, izobraževalna, dijaška in mladinska društva posebno tam, kjer je slovenski živelj v manjšini;

marljivo agitira in nabira ter pospešuje ustanavljanje katoliških narodnoobrambnih društev.“

Ko se tako iznebimo vseh zmotnih nazorov glede dela za narod, se bomo šele prav zavedali, kolikega pomena so one besede naše „Zlate knjige“ na strani 95.:

„V boju za narodno pravico naj uspešnejše orožje globoka vernost, čut za krščansko pravičnost in ljubezen, gospodarska moč in politična zavednost.“

Zabava.

Kako je bil Kovačev Tinče ozdravljen hude bolezn.

Zdravnik Zoboslav v Bukovju je imel hišo ob veliki cesti. Bila je dolga z mnogimi okni brez nadstropja. Pred hišo pa je bil ozek vrt, kakor je naveda na kmetih.

In biva je imela v sredi vrata, nad vratmi v podstrešju pa okence, za kencem je bila sobica, v kateri je spala Trezika, čedna, nova dekla zdravnikova, ali boljše zdravnikove gospe. Kmalu je obrnil na njo vso pozornost Kovačev Tinče, edini sin veleposestnika in župana. Toda fant pri tem ni

imel poštenih namenov. Na to še mislil ni. Pač pa mu je šlo po glavi, kako bi začel z dekletom nepošteno znanje, kako bi jo premotil z mislijo na možitev, kako bi jo spravil v nesrečo in jo potem prepustil svoji usodi, kakor se pusti kamen na cesti. In s to peklensko namero se je še ponašal fant s srebrnimi gumbi na zelenem telovniku ter z debelo srebrno urino verižico.

In odslej Trezika ni imela več miru pred njim. Vsak korak je bil za njo.

Bilo je neko majnikovo nedeljo ponoči, ko jo Tinče, mesto, da bi se iz gostilne, v kateri satan kuri z alkoholom, šel lepo domov, udari po veliki cesti. Kmalu stoji pred zdravnikovo hišo, ki je ob tej uri pač videla že ljudi, kateri so iskali pomoči, ni pa še videla takih potepuhov, zato je začudeno zrla na Tinčeta.

Čudil se mu je izza megel tudi mesec. Ravno kar je razsvetlil podstrešje in pogledal naravnost Tinčetu v obraz, pa si mislil in zašepetal:

„E, kaj pa hočeš ti fante tu? Kaj, ti imaš slabe namene z dekletom, ki počiva v podstrešni sobici!“

„Dekle, dekle, le mirno počivaj, ne zgani se in okenca ne odpiraj, lahko bi ti škodoval ponočni zrak... Veš, kdor pošteno misli, ne pride po noči — bila bi tvoja nesreča!“

Tako si je mislil in šepetal mesec. Tinče je pač slišal v tihi noči neko šepetanje, pa mislil si je, da šušti listje na drevju, dekle pa ni ničesar slišalo, ne mislilo, spalo je in smrčalo, da je bilo veselje.

Pač pa je videl in slišal Tinčeta še nekdo drugi, in ta je bil zdravnik, ki je počival v sobi na levisi od vrat.

Jezen nad motilcem nočnega miru, hitro vstane, odpre okno in pogleda Tinčetu, županovemu sinu, predno se je mogel skriti, naravnost v lice.

„Iristo zelenih,“ zagrmí zdravnik. „Kaj pa iščeš ti Tinče tukaj? Ali je morda kdo pri vas bolan?“

„No,“ si misli Tinče, „ta doktor je pa res neumen, izgovor mi kar potiska v usta!“

In hitro se prime desnega lica, globoko vzdihne in reče:

„Pri nas? Ne, pri nas ni nikdo bolan. Pa mene, mene strašno bole zobje. Gospod doktor, ali bi mi ne dali nekaj kapljic?“

„Tako... Kateri zob pa te boli, jo? Hitro vstopi! Takoj odprem. Zobobol pa spanje si seveda nista prijatelja!“

In že stoji zdravnik med vratmi in spusti Tinčeta v sobo ter mu reče, naj se vsede na oni mučeniški stol, katerega je opazoval vsak bolnik s svetim strahom.

„Tako... Kateri zob pa te boli, Tinče?“

„Kateri?... Hm... res... tega sam več ne vem! Cela desna stran me boli, bo menda protin. Ko bi jo nekoliko namazali!“

„Tega ne,“ reče zdravnik in seže po svetlih kleščah. „To, fant, ni noben protin. To je ničvrednež, okužen je že, gnije, ni več za rabo, pa bi rad še druge okužil — ta mora ven, potem boš imel mir!“

„Pa, gospod doktor,“ zavpije Tinče, ki mu je stopil že pot na čelo, „prosim, me več ne čutim bolečin, izpustite me... grem domov!“

„Tako,“ odvrne zdravnik in se naredi silno jeznega, „tega pa ne, da me vzbudi kdo ob 12. uri ponoči iz najboljšega spanja in iz najlepših sanj — imel sem ravno vse taroke v roki — in potem zbeži. Poznam že ljudi. Kdor zagleda moje klešče, pravi vsak, da ga nič ne boli. Tebe, fant, gotovo nekaj boli, sicer bi ne bil prišel v tako pozni uri semkaj. No, le pošteno odpreti usta... bom pač po vrsti vse pregledal!“

„O je,“ si misli Tinče, ki z odprtimi ustmi ni mogel več govoriti, „kaj pa, če izmakne enega izmed prednjih zob, potem pa imam dosti za celo življenje!“

In Tinče pokaže z malim prstom daleč nazaj — tam čisto vzadi je ničvrednež — ako že doktor hoče imeti na vsak način svojo žrtev.

„Aha“, pravi zdravnik „zadnji kotnjak na desni spodnji — no, tega bo-

mo kmalu imeli . . . ven z ničvredne-
žem iz ust in iz hiše!

In zdravnik ga je imel v tem hipu
že v kleščah in ga je vrgel skozi od-
prto okno preko vrta na cesto, Tinče
pa je pridno pljuval in se hitro poslo-
vil.

„No, Tinče,“ zakliče zdravnik za
njim „pipanje stane po dnevi eno kro-
no, po noči pa tri . . ., bom že poslal
račun. Lahko noč, Tinče!“

In mir so imeli odslej zdravnik,
Trezika in — Tinče!

Ko najde nekoč zdravnik Tinčeta
v veseli družbi, in so postali vsi bolj
zaupni, mu ta nazdravi in mu namiga-
vajoč z očmi, pravi:

„Kaj ne . . . gospod doktor . . . saj
ste takrat dobro vedeli, da sem . . .?“

„Kaj,“ odvrne zdravnik in postane
tako resen. „Kaj naj bi vedel? Ti
si sam rekel, da te boli zob, jaz pa
sem ga izmaknil kot je moja dolžnost.
Če te bo zopet kaj bolelo, le pridi; jaz
sem pripravljen pomagati po dnevi in
po noči!“

Tinče ni več prišel . . . Zakaj bal
se je zdravnikove hiše kljub podstreš-
ju in okencu v njem kot peklenškega
ognja. Po J. W. — C.

Pijancu.

Ko vračaš iz krčme se mršavih las,
preozka je vsaka ti cesta,
oči so krvave, zabuhel obraz,
se noga ti, jezik zapleta.

Vsak jarek ob cesti je znanec poznan,
in ljubica sleherna mlaka,
rad vsakdo se ogne ti daleko v stran,
sramuje žival se te vsaka.

Spet lepe denarce si v krčmi zapil,
a deca od glada ti plaka, —
ko hišo očetov po grlu boš zлил,
beraška te palica čaka.

Posestvo si čisto v roke sprejel,
ti žena je doto prinesla,
udobno, veselo bi lahko živel,
ko strást bi te v krčmo ne vlekla.

Da ni ti pijače nikoli dovolj,
jaz tega ne morem umeti,
saj vendar preneha še bedasti vol,
ko dalje ne more več žreti.

Oj človek nesrečni, pijači udan,
kdaj pamet se bo ti vrnila,
ne vidiš, da sebi že sam si strašan
in hujši si nego — živina?

Starogorski.

Na večer.

Ko solnce za gore zahaja,
ko zvon raz zvonika zapoje;
nemir mi nek dušo obdaja
in solzne oči so mi moje . . .

Za dnevom dan v večnost zgineva,
zgineva brez vsake radosti
in v duši le glas mi odmeva:
Kdaj bode, kdaj bode zadosti?

A zvon raz zvonika mi poje,
otožno glasi se, mi pravi:
»Junaško premagaj vse boje,
srca ti nikdó ne ozdravi!«

Dragotin.

Osramočena se je vrnila.

Kakor rožica spomladi
je cvetel obrazek tvoj,
ustni mali se smehljali
ljubko sta kot lune soj.

Modri očici sta tvoji,
gledali poprej mirnó,
svetili se v sreči svoji
nežno in tako jasnó.

Kakor rožica umira
v poznih že jesenskih dneh,
tak obrazek tvoj zdaj hira.

Očice ti zro nemirno
in sanjavo, kakor noč;
zro nemirno v daljo širno.

Vabila te je tujina,
srečo ti obetajoč,
ker premaša je dolina
bila — šla si daleč proč.

Goljufana se vrnila,
osramočena, domu.
Sreča je doma le bila.

Slavček Novograjski.

Snežinke.

1

Ujel sem na papirju
snežinko, lep kristal.
Da se načudim, bodem
pod drobnogled jo dal.

Pod njim se raztalila
na kupček je snežen.
Pod drobnogledom mnogo
razpade v stvor voden . . .

2

Kot krtine črne
na sneženem prti
madeže življenja
bodeš gledal v smrti.

Kot obsolčan kapnik
se solzeč od strehe
bodeš zrl kesanja
za vse svoje grehe.

3

Megla beži v pogorski kotec,
poganja sever jo na jug.
V vinogradu se pa klopotec
nekje oglašá samotug.

A zdramil ni pod snegom trsa,
prijatelj še ne bode vstal.
Le ivje se po drevju drsa,
na dnu še spi vstajenja kal.

4

Vse je mrzlo, kar je belo,
alabaster, sneg in pena,
smrt in moje hiše stena —
solnce teh še ni ogrelo.

Volja ni mi zledenela,
naj je sneg na glavi sivji.
Saj drevesa, ki so v ivji,
bodo zopet sad zorela. g.

Na pot.

V tvojem grlu slavček
pesmice drobi.
V tvojem srcu angel
belokril sedi.

Ko od domovine
vzela boš slovo,
slavca še poslušal
bode marsikdo.

Angela preganjal
vendar bode svet.
Če bo moral iti,
se ne vrne spet.

Slavček še odletel
menda bo za njim.
Ti se boš solzila
s srcem mučenim.

O, zatorej brani
svoja gosta dva.
Strezi jima vedno
s čistostjo srcá! g.

Razgled po svetu.

Dne 17. januarja se je zopet o-
tvoril državni zbor ter so se predsta-
vili nov. ministri. Ministrski predsed-
nik baron Bienerth je imel govor, v
katerem je zatrjeval, da bo njegova
vlada „pravična“. Če govori Bienerth
o pravičnosti, je to ravno tako, kako
če se cigan pridušuje: Bogme, jaz ne
kradem! — Črnogorski kralj misli v
kratkem obiskati avstrijski cesarski
cesarski dvor, srbski kralj Peter pa je
namenjen v Rim. — V Londonu so po-
lovili nad 100 anarhistov, to je nie-
vrednih ljudi, ki hočejo pomoriti vse
vladarje in prevreči ves družabni red,
tudi v Monakovem na Bavarskem so
jih zasačili v neki gostilni 23. — V
Mandžuriji v vzhodni Aziji je izbruh-
nila strašna človeška kuga. — V

Belgradu se je dne 9. januarja pone-
srečil zrakoplovec Edvard Rusjan, ro-
jen goriški Slovenec. Vzdignil se je s
svojim zrakoplovom v zrak, a na po-
vratku ga je zgrabil močen vihar in
treščil ob tla. — Na Češkem je postal
novi cesarski namestnik grof Thun,
ki bi naj napravil spravo med Čehi in
Nemci. — V Št. Ilju v Slov. gor. se
je 22. in 23. januarja vršil poučni so-
cijalni tečaj, udeležba je bila povoli-
jna. — Novi škof v Trstu je postal
ljubljski kanonik dr. Andrej Karlin,
rojen v Stari Loki na Gorenjskem le-
ta 1857. — V Celovcu je umrl dne 19.
januarja nagloma prof. Josip Apih,
zaslužen slovenski rodoljub, zgodovi-
nar in pisatelj, blagajnik Mohorjeve
družbe.

Dekliški vrtec.

Dobra gospodinja. Divja perutnina. — (Nadaljevanje.) Jerebice: Obležane, oskubljene, soljene jerebice se povijo ter obvežejo z žemljevim šnitami, ki so obložene s slanino; potem jih je speči, kakor drugo perutnino; slanin in kruhov ovitek je treba pred narezovanjem odstraniti. Kot dodatek je posebno pražen riž priporočljiv. — Istotako se ravna s kljunači, a ne odreži glave s kljunom, ker ravno kljun označuje na krožniku, kaj se nudi. Kljunač se krasi s takozvanim kljunačevim blatom (Schnepfenkot), ki se pripravlja na sledeči način: Kljunačev drobec — izvzemši želodec — se na drobno s peteržiljem in lukom vred razseka; tej razdrobljeni in soljeni zmesi se dodane nekaj stolčenega popra ali paprike; vse skupaj se potem po malem na masti praži — dolivši nekaj juhe. — Posebej se pražijo potem žemljeve šnite, na katere se v majhnih kupčkah nadevlje praženo kljunačevo blato; s temi obloženimi šnitami se obkroži krožnik s kljunači. — Fazan, najfinejša in najokusnejša divja kurecina, se speče na isti način, kakor jerebica in kljunač. Glave ne smeš oskubiti, temveč jo, kakor tudi kremplje, oviti pri pečenju s papirjem; oboje služi potem za okrašenje krožnika. Ko je fazan spečen, odstraniti je ovitek, odlični morebitna preobilica masti iz ponve; ko se je to zgodilo, polije se pečenka s kislim vrhnjem, ter se primerno narezana okusno vravna na krožniku, in sicer tako, da se vidi na sprednjem delu glava, na zadnjem delu krempljčki fazanovi. Obrobljamo krožnik lahko z majhnimi pečenimi krompirčki. Nekateri nudijo k fazanu lečevo omake; meni se pa vidi laška ali mešana salata boljša.

Prihodnjič o drugih, bolj običajnih mesnih jedeh, predno da pridem na ribe.

Stara kuharica.

Razveseljevanje. Vsak človek je rad vesei in še posebno rada se razveseljuje mladina. Zakaj bi pa ne bila, saj ji je dal Bog veselo srce. In če

je mlad človek žalosten, to niti dobro ni. Seveda, veselje mora biti vsakokrat pošteno. Posebno sedaj v predpustnem času so radi veseli mladi ljudje. Iščejo si pa veselja navadno po gostilnah, kjer se razveseljujejo s popivanjem, plesanjem, nespodobnim govorjenjem in prepevanjem slabih pesmi. Iščejo si veselja, pa kako se motijo, ker kdor si išče veselja po gostilnah, ne more biti nikdar prav vesel, ravno narobe, tak bo gotovo žalosten prej ali slej. Saj ravno v gostilni si zapravlja pravo pošteno in nedolžno veselje; zapravlja si srečo in zlati čas, in, kar je najbolj žalostno — tam čistost umira.

Drage sestrice! Kje naj si pa me iščemo veselje? Ali se bomo tudi me razveseljevale po gostilnah, plesiščih, s slabim, nespodobnim petjem in govorjenjem? Ne, ako hočemo ostati poštene in čiste, moramo si drugje iskati veselje. Največje veselje si bomo našle v krogu poštenih tovarišic. Namesto, da bi se šle v gostilno razveseljevat, ostanimo doma, saj v gostilni ni nikakršnega veselja za poštene mladenke. „Za veseljem pride žalost,“ pravi pregovor, ta pregovor velja tudi tukaj, zakaj katera si bode iskala veselja po gostilnah, ne bode dolgo vesela, ker kmalu bode zapravila svojo nedolžnost; in taka potem ne more imeti nikdar več pravega veselja. Saj le v nedolžnem srcu je pravo veselje doma. In se že na obrazu pozna, kje da biva čisto srce. Torej, ako hočemo ohraniti čisto in veselo srce, se moramo razveseljevati z lepimi slovenskimi pesmicami. In še posebno sedaj, ko ni nikjer tistega lepega poletnega ptičjega petja, moramo me prepevati in se veseliti, kakor se veselje nedolžne ptičice ob poletnem jutru. Saj ni lepšega za poštene mladenke, kakor je prepevanje lepih slovenskih pesmic.

Ja sedaj, ko je vse s snegom pokrito, in ni nikjer nobene duhteče rožice, ravno sedaj, drage sestrice, moramo nadomestiti lepoto cvetlice. To je: skrbeti moramo in paziti, da bomo lepe, čiste in vesele, kakor roži-

ca, ki se ravnokar razcvete, napredovati moramo v vseh lepih čednostih in tudi mlažše sestrice napeljevati k lepemu življenju. Posebno sedaj ob zimskem času storimo lahko veliko dobrega v korist sebi in drugim. Dajajmo vselej lepe zglede svojim mlajšim sestricam, ker več izda lep zgled kot lepa beseda; „besede mičejo, zgledi pa vlečejo,“ pravi pregovor. Kar vidijo mlajše sestrice na starejših, po tem se tudi same ravnajo, zato moramo paziti, da bodo le dobro na nas opazovale.

Če se bomo tako ravnale, potem bode res pravo, nedolžno vesele vladalo med nami, potem smemo upati sreče še v bodoče. In še na stara leta, če ji ti čakamo, bomo vesele, ako bomo prav porabile mlada leta.

Veselimo se v poštenem veselju, potem smemo upati, da nas bode tudi Marija vesela, in da se bomo enkrat pri Njej nad zvezdami veselile, ako bomo že tukaj storile veliko dobrega. Bodimo nedolžne in vesele, saj le:

Kdor čisto srce ima,
tam pravo veselje je doma.

Neumnost ali baharija. Dekle poštenih slovenskih starišev je odšlo služiti nekam na Madžarsko. Čez par tednov pride pismo na stariše, in pismo je bilo — strmite! — madžarsko, dasi v celi vasi ni nihče razumel madžarski. Dekle je vlovilo par madžarskih besed, pa si je dalo po nekomu sestaviti madžarsko pismo. Torej robata madžarščina, za katero se v omikani Evropi malokdo zmeni, je več vredna kakor slovenščina, v kateri sta že sv. Ciril in Metod pisala svete knjige! Ali bo naše ljudi kedaj srečala pamet?

Na obisku. Vabila me je k sebi in ker sem si že dolgo želela biti malo dalje v njeni bližini, odzvala sem se njenemu prijaznemu povabilu. In tam pri njej sem občutila tudi jaz srečo, ki napolnjuje njeno mlado srce. Pravo kmečko dekle! Kako se je vrtela urno po kuhinji in pomagala materi, kako krotko in ljubeznivo je kramljala s služkinjo! In ko je dogotovila svoja opravila, se je pridružila meni in dela-

li sve neko ročno delo. Z vso pozornostjo se je poglobila v delo, in lahko je bilo opaziti, kako jo zanima predmet, s katerim je imela ravno opraviti. Vrlo dekle! mislila sem si in se zamislila v usodo njenega življenja. Ni tako temna, a vendar se ji je na pot, po kateri gre v življenje, natrosilo tudi mnogo trnja. Pa vkljub temu vstraja. Ne ustraši se težav ter se trudi tako dolgo, da doseže svoj smoter. Spomnila sem se tudi dneva, ko je prišla iz tujine domov na naš prijazni hribček. In ko sem prišla jaz kmalu potem po opravkih na njen dom, je nisem našla sedeti v sobi, marveč je plela na vrtu gredice, in tedaj mi je pravila, kako jo veseli gospodinjstvo. Živo so se ji zablestele oči in spoznala sem iz njenega vedenja in govora, da zajema ravno iz kmečkega, dasiravno težavnega, a vendar tako častnega dela, svojo zadovoljnost in srečo. Ob slovesu podarila mi je krasen šopek, in tedaj so nama nakrat splavali pogledi gor k cerkvi Marijini, ob kateri ležijo v tihih gomilah nam tako draga bitja. Enako čustvobridkosti je napolnilo najini sreci, ko sta se zopet srečala najina pogleda. A grobovi v naši bližini nas naravnost vspodbujajo k vstrajnosti, kakor bi nam govorili iz tihih gomil pokojni rodovinci: „Veliko let smo se trudili in z veseljem prenašali, kar nam je poslal Bog, in k zadnjemu počitku smo se vlegli naravnost v domačo zemljo. Posnemajte nas!“ A ne samo grobovi nam kličejo, temveč ves lastni rojstni dom nas vabi k delu in vstrajnosti ter nam želi, bogato poplačati trud na lastni grudi. O kako veselo je vendar bivati tam, kjer pomagajo otroci starišem, posebno pri kmetih, in meni ničesar tako ne ugaja, kot pravo, skromno kmečko dekle. — Mnogokrat opazujem dekleta, ki prihajajo iz tujine našopirjene kakor pavci, ter zaničujejo domačinke, ki se ne postavljajo tako. A to ni častno in ne lepo, ampak naravnost sramotno je za nje. Pravo slovensko dekle se gotovo spozna po svojem ponižnem obnašanju, in v to vrsto deklet spada tudi moja prijateljica, ki je s svojim prikupljivim

vedenjem dala povod mojim skromnim vrsticam. Ko sem se potem poslovila od nje in njenih prijaznih ljudi, mi je prišlo na misel:

„Ponižnost, nedolžnost in ljuba krotkost, to daje dekletu najboljšo vrednost.“
Zvonimira.

Stara kmetska hiša.

Društveni glasnik.

Sv. Jurij ob južni železnici. Kako z veseljem smo prebirali »Naš Doma«, ki pripaša tako zanimiva poročila iz raznih krajev. Še z večjo radostjo in zanimanjem pa ga prebiramo zdaj, ko imamo ustanovljeno dekl. zvezo. Komu se imamo pač v prvi vrsti zahvaliti, da se je pri nas ustanovila tako potrebna organizacija? Vso hvaležnost smo dolžne našemu duhovod. č. g. Žganku, ki so največ pripomogli k temu. Z odločno in prijazno besedo so krepko opisali namen in potrebo te organizacije. Razen drugih neštetihi skrbi so si naložili še to, da so nam pomagali in vedno z nami delovali. Koliko skrbi, časa in gmotnih žrtev so darovali za naš blagor.

Ne moremo popisati, koliko veselja so nam pripravili na dan ustanovnega shoda. Ta dan, 12. jun. nam ostane v neizbrisnem, prijetnem spominu. Kako bi tudi ne, saj še Št. Jur menda ni videl takega zborovanja. Nad 1400 mladenk se je zbralo ta dan, ki smo jih v velikanski procesiji spremite do cerkve. (Natančno poročilo je bilo v 13. št. lansk. »Naš. Doma«). Kakšen vtis je napravilo to na naša dekleta, se je kmalu pokazalo, ker je pristopilo koj nad 70 deklet, sedaj je število članic nar. slo. že nad 100 vrlih, poštenihi in za vse dobro vnetih mladenk.

26. jun. smo imele volitev odbora, ki je sledeči: preds. Minka Vrečko, podpreds. Micka Kompolšek, tajnica Mima Klinc, blag. Trezika

Soler, knjiž. Kristina Regoršek. Dal Bog, da bi novoizvoljeni odbor deloval res izbornostno.

7. jul. je bilo prvo zborovanje, govorila je preds.: »Pokažimo, da si nismo samo za kratek čas ustanovile dekl. zvezo, ampak zato, da si pridobimo potrebno izobrazbo in z glednim življenjem dokažimo nasprotnikom namen organizacijec. Julčka Rataj nas je v duhu povedla v Trst in opisala delovanje tamošnje M. družbe. Še malo razprave in nato smo prvo zborovanje zaključile in se z navdušenjem razšle. Na splošno zahtevo mladenk smo imele poslej skoro vsakih 14 dni zborovanje, kjer so nastopale razne govornice. Preds.: Medsebojna ljubezen mora biti prvi sad naše dekl. zveze. Julčka Rataj nas je z ognjevito besedo vnela k pobožnosti do Marije, Kristina Regoršek nas je spodbujala k srčnosti. — Drugokrat se je Julčka Rataj na žalost cele zveze morala posloviti od nas in oditi nazaj v Trst, kamor jo je klical njen poklic. Z že prirojeno prijaznostjo in zgovornostjo se je prikupila nam vsem. Njena delavnost jej ni pustila počivati. Čeravno na počitnicah in malo bolelna, je vendar ljubezen do rojakinj premagala vse. Bog naj jej obilno poplača, je bila želja nas vseh, da bi še zdrava prišla zopet k nam na počitnice.

Dan 18. avg. pa nam ostane v spominu celo življenje. Naša dekl. zveza je naredila izlet k Mariji Lurški v Griže. To vam je bil vesel dan, da malo takih. Kako tudi ne, sama dekleta nad 80 nas je bilo pa vse iz srca vesele. Vkljub neznosni vročini smo prepevale celo pot od Petrovč tja nabožne pesmi, nazaj pa tudi narodne vmes. Pri Mariji v Lurdu so imeli g. duh. vod. pridigo o Brezmadežni in sv. mašo. Iskreno zahvalo jim izrekamo na tem mestu, ker so skrbeli, da je bilo vse v redu, da se je vršil izlet ravno o pravem času in na tako izvrsten način. Nazaj grede smo si ogledali gospodarsko šolo na Teharjih.

Zamolčati ne smem, da smo poslale eno tovarišico na gosp. tečaj na Teharje in povedati moram, kako z zanimanjem poslušamo, kadar nam ona (T. Soler) razlaga in pripoveduje, kakšna naj bi bila slovenska gospodinja.

Dne 17. sept. smo imele zopet zborovanje; govorila je T. Soler o redoljubnosti in g. duh. vod. o slavnosti v Št. Ilju, kjer so bile tudi tri dekleta, članice naše zveze. In poslej pri vsakem zborovanju je govorila T. Soler: kakšna mora biti gospodinja, da je v čast sebi v zglede svoje župniji in v korist slov. domovini. Preds. je govorila o poštemem dekl. življenju in č. g. duh. vod., kako se govor sestavi.

Dne 6. nov. pa je »Dekl. zveza« privedila predstavo »Vestalka«, ki se je 20. nov. ponavljala. Bilo je sicer več novink igralk in igra težka, vendar je ob obilni udeležbi ljudi izpadla izvrstno. Pri tej priložnosti se je pokazala požrtvovalnost deklet, kar je najboljšo povedal srečolov. Videlo se je, koliko prijateljtev imamo, ker so tako radi darovali, nekateri prav mnogo. Bog plačaj! vsem dobrotnikom, prijateljem in tudi sotrudnicam, katere so nam pripravile tako lepo zabavo. Prav zadovoljni smo bili z igro kakor s srečolovom.

Da, mnogo veselih ur nam je bil Bog odločil preteklo leto; pa pregovor pravi: Dež za solncem mora biti, za veseljem žalost priti. Tako je tudi z nami, ravno ko smo mislile, da imamo vse najboljše vrejeno in da smo varne, pa nam je bila že žalost za petami. Prvo adv. nedeljo smo imele namreč zopet zborovanje in slovo. Posloviti smo se morale od č. g. Žganka, našega skrbnega duh. vod. Bog naj jim stotero povrne vse, kar so nam dobrega storili; me ne moremo drugega, kakor obljubiti, da se jih bomo večkrat spominjale in hvaležne ostale. Kaj se pravi izgubiti tako dobrega duh. voditelja, nam bo verjel samo tisti, ki se je že sam prepričal. Naše sestrice po dekl. zv. bodo najprej umele našo žalost in izgubo. Popolnoma bi bile že obupale, ko bi ne imele enakega zaupanja v našega novega duh. vod. Upamo, da bomo ž njihovo in božjo pomočjo že vstrajale. Bog bo gotovo blagoslovil naš trud in naše delo. S trdnim zaupanjem v Njegovo dobrotljivost in usmiljenje smo se popolnoma vdale v njegovo sveto voljo in si obljubile, da bomo še naprej vedno tako v ljubezni in edinosti delovale. Ti pa, ljubi Oče nebeški in naša zaščitnica in mati Marija nam daj vsem v novem letu mnogo vestranskega napredka!

Iz nemškega Gradca. Me smo prišle v mesto, kjer je toliko nevarnosti za dekleta, pa me se ne oziramo ne na desno ne na levo, me se držimo kakor skala tega, kar so nas mati učili in napredujemo v verskih in narodnih stvarih, da je veselje. Ustanovile smo si »Dekliško zvezo« v Gradcu kot odsek društva »Kres« in šteje že 60 deklet, kar je za naše razmere res častno število. V odbor so bile izvoljene: Amalija Tavčar, predsednica, Marija Vodošek, podpreds., Marica Kolar, blagajnica, Matilda Kovačič, tajnica; odbornice: Agata Černenšek, Rezika Korpa, Marija Baum; namestnice: Barbara Fras, Ivanka Fogina. Voditelj te zveze je g. jurist Ogrizek, ki vodi celo »Dekliško zvezo«, za njegov trud mi izrekamo iskreno zahvalo. Potem imamo vsako nedeljo pevske vaje pod vodstvom g. visokošolca Detela, ter nastopamo kot mešan zbor pri veselicah. Povsod se človek lahko veseli, če le pošteno živi. Samo to nas žalosti, ker še toliko slovenskih deklet v Gradcu biva, dosti jih ne ve za naše društvo, veliko jih pa ve, pa ne marajo za vero in slovenski jezik. Sramujejo se maternega jezika, nekatere so ga pa pozabile in nemščino težko lomijo, da potem pride večkrat v Gradcu tako, da se domačinke ne razumemo več med seboj. Me ga ne bomo pozabile, pa tudi ne sramovale, nam je tukaj v tujini naš slovenski jezik tem bolj mi; kolikor bo mogoče, bomo gledale, da bodo naša dekleta se spreobrnila, saj ima slovensko dekle dobro srce. Prihodnjik Vam bomo poročale o našem prvem »Dekliškem shodu«.

Dostavek uredništva. Veseli nas vsak pojav v našem mladinskem gibanju, toda prav posebno ta najmlajša hčerka v naši dekl. organizaciji. Gradec je za nas tisti malik Moloh, ki nam požre na stotine fantov in deklet. Če Vas je že usoda zanesla v Gradec,

ostanite zveste Bogu, Mariji in slovenski domovini. Nobena se naj ne izgovarja češ: med Nemci služim, moram biti Nemka. Ni res! Gradčani Vas potrebujejo bolj, kakor Vi nje, svojo plačo si krvavo zaslužite, dobro je; če se naučite nemški, a zavoljo tega ne smete pozabiti in zaničevati slovenskega maternege jezika. Koliko Nemcev in posili-Nemcev se prit-pe k nam in živi od nas, pa ostanejo Nemci in še nas povrh sovražijo. Vam ni treba sovražiti Nemcev, med katerimi živite, a svojemu rodu lahko ostanete zveste. Bodite stano vitne, Bog naj blagoslovi Vaše delo, pa nam kaj včas poročajte. Zdrave!

Zabukovje pri Sevnici. Živela najmlajša »Dekliška zveza« v našem krasnem Posavju! Na ustanovnem občnem zboru tukajšnjega »kmetско-izobraževalnega društva«, ki se je vršil dne 1. listopada t. l., so si naše vrle mladenke ustanovile svoj društveni odsek »Dekl. zveza«, katere ustanovni občni zbor se je vršil dne 18. t. m. Zbrale so se naše vrle zabukovske mladenke takoj po večernicah pri blagem kmetu g. Francu Požun-u v Bukovju v prav obilnem številu. Pred zborovanjem je zadonela krasna pesmica »Rasti rožmarin« iz grl tuk. društvenih pevk. Nato otvorijo preč. g. domači župnik zborovanje ter v ganljivih besedah spodbujajo navzoče h katoliško narodni zavesti. Za njimi nastopajo dekleta govornice. Prva pokaže svojo neustrašenost Nežka Kožuh iz Laš, ki spodbuja svoje tovarišice h katoliško narodnemu napredku, kateri edino more olajšati pozemeljsko življenje ter nas srečne storiti za večnost. Čudili smo se nad toliko zavednostjo te mladenke. Za njo nastopi njena sestra Pepca Kožuh, katera v jasni luči pred oči postavlja obilico krasnih nauk, ki so jih slišale ob priliki velikega shoda na Grački Gori iz ust preč. gosp. župnika Gomilška. Zopet se oglasijo vsele pevke s krasno slovensko pesmico »Slovensko dekle«. Veliko navdušenje je nastalo med zborovalkami, ko je nastopila govornica Pepca Senica iz Šmarja, katera v svojem obširnem govoru krasno razvija program slov. kat. organizacije, ter svojim sestricam rojakinjam navdušeno začrta pot, po kateri je dospeti do zvečičanske narodne izobrazbe. Nadalje jim topla priporočila ponižnost po Marijinem vzgledu in jih svari pred najhujšim sovražnikom, alkoholom. Splošno odobravanje je nastalo med zborovalkami. Ginjeni in očarani smo bili nad toliko zavednostjo te vrle pogumne gospodične govornice. Ali žal, — ob koncu svojega neprecenljivega govora napravi žalosten vtis na vse pričujoče zborovalce, ker jemlje slovo od njih, odhajajoča na prekrasno Gorenjsko v bližino milostnega kraja Marije Brezje. Na poziv gospdč. govornice Pepce Senica se izvolijo v odbor sledeče članice: Voditeljica Ivanka Gregorčič, nam. Pepca Kožuh, tajnica Ana Pajk, nam. Am. Medvešek, blagajničarka Ana Vrejsk, nam. Cilka Pajk, knjižničarka Nežka Kožuh, voditeljica petja Lenka Alič, nam. N. Pajk. Po končani volitvi deklamira voditeljica Ivanka Gregorčič ljubko pesmico »Tri želje«, katero si je sama zložila. Na predlog preč. g.

župnika se vse navzoče mladenke iskreno zahvalijo odhajajoči rojakinji gosp. Pepci Senica za ves veliki trud in stroške, ki jih je žrtvovala za tuk. »Dekl. zvezo« in ji želijo mnogo sreče in veliko božjega blagoslova v novi domovini ter jo prosijo, da bi jih še pri priložnosti posetila. Slednjič zaključijo preč. g. župnik zborovanje. Bog daj novi najmlajši »Dekl. zvezi« obilo blagoslova božjega v korist in blagor naših zabukovskih mladenk. J. P.

Sv. Jurij v Slov. gor. Zopet nam je »Dekl. zveza« priredila sestanek, ki nam ostane v trajnem spominu. Dne 22. t. m. smo se sešle v društveni sobi. Predsednica Micka Androjna otvori zborovanje s kratkim, a podučljivim nagovorom; nato da besedo Juliki Rotman, ki nam je poročala o predavanjih preteklega leta v gospodinjski šoli na Teharjih.

Č. g. Bosina pa so brali nekaj odstavkov iz knjige o lepem vedenju, ter nem to pojasnili s svojimi besedami. M. Klampfer nam je prav dobro razložila: »Kaj da je molitev pred jedjo?! Toliko za danes, mogoče drugič kaj več v spodbudo sosednim mladenkam, našim sestricam v St. Jakobu, da se tudi vzdramijo iz spanja! Le vrlo naprej! Tinica.

Jarenina. Notica o strašnem umoru v Jarenini v zadnjem »Našem Demu« nam ne da miru, zato dovolite v zagovor našega dobrega imena par vrst v Vašem cenjenem listu. Predvsem bodi še enkrat povedano, da 17letni morilec Klobasa ni bil naš domačin, ampak rojen iz sv. Petra pod sv. Gorami. Nikoli ga, odkar je bival v Jarenini, nismo videli v cerkvi, tudi ne na kakem našem shodu. Duhovnikom ali drugim poštenim ljudem se ni bližal, najljubša družba mu je bila le v neki hiši, kjer je imel znanje z zaslepljenim dekletom. In ta prosta, od naših slovenskih liberalcev toliko hvaljena brezverska vzgoja, ga je privedla do popolne propalosti.

Gotovo v Vaše največje veselje pa Vam tudi povemo, da že mnogo let ni bilo slišati o kakem pretepu ali o kakih izgredih med jareninskimi fanti. Pač pa smo kakor prejšnja leta tudi zadnje leto bili zvesti gojitelji katoliško-narodne misli. Naša mladeniška zveza je tudi v letu 1910 priredila več shodov, nad vse znamenit je bil dobro obiskan shod Z. S. M. meseca junija. — Uprizorili smo več gledaliških iger, udeležili smo se skupno društvenih prireditev tudi v sosednih župnijah. Prav mnogo smo mislili tudi na ustanovitev Jareninskega Orla, kar pa je zaradi pomanjkanja prostorov, žal, sedaj še skoraj nemogoče. Izborno se je izkazal večkrat tudi naš pevski zbor. Dal Bog, da bi nas petja zmožni voditelji tudi še v bodoče radi podpirali.

Mnogo zaslug so si pridobili tudi naši vrli fantje agitatorji o priliki slavne naše zmage pri občinskih volitvah v Pesnici, v Jarenini in na Poličkem. In tudi letos na praznik sv. Treh kraljev, je okoli 150 naših fantov na shodu strogo obsodilo žaljivo pisarjenje raznih časnikov glede strašnega zločina, kajti mnogi časniki zlasti nemški, bi nas radi oslikali vse brez izjeme kot največje hudodelce.

Na vseh naših shodih smo z navdušenjem sledili izbornim govornikom in ne brez uspeha. Da se je torej zgodil zgoraj navedeni zločin, tega nismo zakrivali mi, ne naši voditelji in ne naša organizacija, ampak vsemu temu nasprotna vzgoja morilčeva. Mi pa gremo junaško svoja pota naprej za katoliško-narodnimi cilji.

Jareninski fantje.

Dostavek uredništva: Kdor le površno prebere našo notico v zadnjem »N. D.«, se lahko prepriča, da nismo jareninskim fantom prav ničesar očitali, ampak ta žalostni dogodek bi naj vsodbodel vse poklicane kroge, po vseh krajih naše domovine, da vso skrb posvečujemo dobri vzgoji. Kdor se drži načel naše organizacije, ne bo nikdar tako daleč zašel.

Št. Vid na Planini. Naša »Dekl. zveza« zelo dobro napreduje, čeprav ne poročamo o vsakem podučnem shodu posebej. Enkrat sem že itak poročala, kako napredujemo.

Tretji podučni shod je imela »Dekl. zveza« 8. sept. 1910., ki je obsegal sledeče: 1. Pozdrav voditeljice Minke Zakošek. 2. Malka Jazbinšek govori o obrambnem delu slovenskih deklet in pa kako moramo ljubiti naš slovenski materni jezik. Če se tudi katera nauči kakega tujega jezika, naj še z večjim veseljem govori svojega domačega. 3. Micka Senica deklamuje: »Ker Marijo ljubim«. 4. Malka Senica govori: »Kaj nam pravijo cvetlice?« Primerjala jih je s človeško minljivostjo. 5. Cilka Ocvirk deklamuje Gregorčičevo »Na sejmu«. 6. Ivanka Zakošek govori: Biti Slovenka, bodi Slovenki ponos. In opisuje tudi naravno lepoto naše slovenske zemlje. 7. Katra Pertinač dekl. »Materi Sloveniji«. Shod se je zaključil s petjem.

Četrti podučni shod je imela »Dekl. zveza« 16. okt. 1910. Vspored je bil tale: 1. Pozdrav voditeljice. 2. Marija Verčič govori o sovražnikih dekliške sreče. 3. Micka Mikolič deklamuje Gregorčičevo »O, čuvaj cvet, mladostnih let«. 4. Malka Kunst govori: Zlate nauke slovenskim gospodinjam. 5. Ana Žuželj deklamuje »Samozavest«.

Peti podučni shod je imela »Dekl. zveza« 20. nov. 1910. Vspored je bil tale: 1. Pozdrav voditeljice. 2. Hedvika Tovornik govori iz gospodinskega tečaja kmetijske šole v Št. Jurju ob juž. žel. in sicer: najprvo pove vsebino vsega, kar se je učila. Potem pa o prvi točki gospodinstva, namreč o kuhanju, ker to je prva skrb vsake gospodinje, da zna dobro kuhati. 3. Micka Tacer dekl. »Slovenka sem«. 4. Jožefa Pavlič govori o pobožnosti, ki bi naj dičila vsako slov. mladenko in gospodinjo. 5. Ivanka Zakošek dekl. Gregorčičevo »Domovini«. Shod se je zaključil s petjem.

Šesti poučni shod je pa imela »Zveza« 1. jan. 1911. Obsegal je sledeče: 1. Pozdrav voditeljice. 2. Minka Tovornik pove »Voščilo za novo leto«. 3. Franica Zakošek razlaga iz gospodinske šole na Teharjih. Razlagala je vsebino vsega, kar se je učila, katere je zelo veliko. Vmes je tudi povedala, kaj vse mora znati vrla gospodinja. 5. M. Tacer in J. Koželj deklamujeta Gregorčičevo »Sreča«. 5. Franca Kranjc govori: Kako mora delovati slovenska

mladenka v narodnem življenju. 6. Veleč. g. duh. vod. povej, kako koristna je gospodinska šola na Teharjih, ter priporočajo dekletom, da bi katera posnemala v tem oziru Fr. Zakošek v tej šoli si pridobi vse potrebne znanosti, ki jih potrebuje.

Na Štefanovo smo pa igrale igro »Vestalka«, katero smo na željo občinstva na dan sv. Treh kraljev ponavljale.

Poroča tajnica.

Zreče pri Konjicah. Hvala Bogu, naša Marijina družba se kaj lepo razcvita, akoravno je mrzla zima. Navdušenje med družbenicami je vedno večje. Posebno pa na praznik sv. Treh kraljev je naše veselje skoraj do vrhunca prikipele. Neizmerno smo se čutile srečne. Najprvo so nas duhovno navdušili č. g. kaplan popoldne v družbenem nauku. Po večernicah smo se zbrale k poučnemu shodu, kjer so nam pr. g. kn. šk. duh. svetovalec razlagali družbena pravila s primernimi opombami. Potem so se vršili govori v temle sporedu: 1. Trezika Hren je govorila o minljivosti dekliške lepote in naj se ne mudimo v posvetnem veselju, marveč skrbimo za večnost. 2. Frančiška Klančnik je deklamirala pesem: »O čuvaj cvet mladostnih let!«. 3. Antonija Marčič je govorila, kako naj se s pomočjo Marijino bojujemo proti sovražnikom naše nedolžnosti. 4. Julika Golčar je deklamirala pesem: »Sreča Marijinega otroka«. 5. Amalija Volčič nas je opominjala, naj ne zahajamo v slabe družbe. 6. Micika Karba je navduševala zborovalke za versko-narodno izobrazbo in omiko ter ljubezen do domače grude. Potem so č. g. kaplan povzeli vsebino vseh govorov in so na kratko razložili, kako se je treba na podlagi šolskega pouka nadalje izobraževati s čitanjem dobrih knjig in časopisov. Dekleta so bila toliko navdušena, da se je takoj oglasilo 20 naročnic za »Naš Dom«, akoravno je že prej okoli 25. številke »Našega Doma« k nam prihajalo.

Nazadnje pa nas je zelo zanimal dvogovor dveh planinskih deklic Micike Karba in Anice Nemčič. Imenovanki sta nas tudi vmes razveseljevali z idiličnimi ali pastirsko ljubkimi pesmicami. Isto je povzročilo med poslušalkami veliko živahnosti in veselosti. Shod se je začel in končal z lepim narodnim petjem. Deklice drage, le poguma in neustrašenosti je treba, skrbimo tudi zanaprej, da se bo naša Marijina družba vedno bolj in bolj razcvetala.

Slov. Bistrica. Občni zbor izobraževalnega društva dne 15. jan. je pokazal, da še vendar je pri nas precej mladine, ki nikakor ne zaostaja za ono drugih krajev, ampak imaresno voljo izobraziti se, ustvariti si lepe značaje ter se tako vsestransko pripraviti, da bo vsak in vsaka enkrat koristen ud našega milega slovenskega naroda. Ne bom se tukaj pečal s podrobnejšim poročilom o našem društvenem delovanju, ki je bilo v preteklem letu vsestranski zanimivo in plodonosno, kajti o tem so večkrat poročali drugi naši listi, zlasti Slov. Gospodar in Straža, omeniti hočem le to in ono zanimivost iz nastopov naših fantov in deklet. Splošno je namreč pri nas opaziti kaj žalostno obna-

šanje zlasti nekaterih fantov, in žal da tudi spridenih deklet ne manjka. Fantje komaj šolo zapustijo, pa zajdejo med slabe tovariše in poleg teh potem nedeljo za nedeljo v krčmo, kjer se popiva in vriska ter dela razne nerodnosti Bogu v veliko razžaljenje, nedelji in prazniku v nečast, starišem v nepopisno žalost, naši župniji v sramoto, takim fantom samim pa v nepopisno časno in večno škodo. Koliko je fantov, ki nedeljo za nedeljo niso pri sv. maši, gotovo pa vsaj pri pridigi ne, ampak med službo božjo po mestu postajajo ali pa v slabih gostilnah popivajo in kričijo. To je žalostna resnica, ki prinaša vsestransko prekletstvo nad krive, pa zraven večkrat tudi nad nedolžne. Ali pri takih razmerah ni z največjim veseljem pozdraviti društva, ki se trudi mladino odvrčati od pijančevanja in razuzdanega življenja ter v srcu iste vzbujati zavest, da človek ne sme živeti kot brezumna žival, ampak da je ustvarjen za kaj višjega, da ima važne in svete dolžnosti do sebe in do drugih, ter da te dolžnosti mora izpolnjevati zlasti še v svoji mladosti? V tem smislu se navdušuje, opominja in svari na vsakem društvenem sestanku, in sicer je kaj hvale vredno, da so pridni mladeniči in modra dekleta sami prevzeli nalogo, da svoje tovariše, oziroma tovarišice z navduševalnimi govorčki in deklamacijami dramijo in vnemajo za vse lepo, dobro in koristno. Zato pa z veseljem imenujemo fante in dekleta, ki so v preteklem letu n stopali kot govorniki. Bili so tile mladeniči: Kolander Ivan (5 govorčkov in 1 deklamacijo), Korošec Martin (2 g. 4 d.), Obrsne Franc (2 g. 2 d.), Ozimič Iv. (1 g. 1 d.), Breznik Anton (2 d.), Žolgar Karol (1 g.), Hostej Marko (1g.), Rober Franc (1 g.), Unterlehner Ivan (1 d.) Izmed deklet: Ozimič Otilija (4 g.), Jerovšek Mar. (1 g.), Vrhošek Jul. (2 g.), Jureš Mar. (1 g. 2 d.), Hostej Amal. (1 g.), Tramšek Ana (1 g.), Verdnik Roza (1 d.), Montaln Štefanija (1 d.), Papež Mar. (1 g.)

Na občnem zboru še sta na novo nastopili in kaj navduševalno govorili Leskovar Marija in Zafošnik Marija.

To mladino priporočamo v zgled drugim ter iz srca želimo, da se nam v novem letu pridruži vse, kar je še dobrega med našimi fanti in dekleti, da bomo tako skupno odvrčali drug drugega od vsega slabega, pa se tudi skupno navduševali za vse dobro in lepo. V to nam pomozí Bog!

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Drugo četrletno poročilo o delovanju Dekliške zveze. Naša D. Z. se krepko razvija. Imamo že 120 članic. Preteklo leto smo priredile osem poučnih shodov in dve igri. Dekleta se rada udeležujejo zborovanj in tudi rade pripomogajo z govori in deklamacijami. Dne 10. julija je priredilo naše izobraževalno društvo slaynost v čast sv. Cirilu in Metedu, pri kateri je sodelovala tudi dekliška zveza, kakor je že zadnjič poročal „N. D.“

Tudi pri veselici slov. kat. izobraževalnega društva dne 31. julija je sodelovala dekliška zveza: 1. Ana Lovrec iz Zagonec je navdušeno govorila o značajnosti, za katero nas naše mladinske zveze vnemajo. 2. v igri „Raztrgan prt“ so igralke iz-

vrstno rešile svoje vloge. Bil je to drugi nastop lovrenških deklet. 3. Zenski pevski zbor je zapel dve pesmi. („Jaz vem za deželo“ in „Poletni večer“.) 4. Gera Gril iz Zakušaka je deklamirala pesem „Slovenka sem“.

Dne 20. avgusta je D. Z. priredila VII. shod. Vspored: 1. Deklamacija: „Slovenski svet Marijin dom“. S. E. Deklamirala Julijana Puh (Oblačak). 2. Govor: Vrednost naše obleke. Marija Cigula iz Rotmana nas je opominjala, kako se naj oblačimo, da ne bomo s svojo obleko nikogar pohujšale, pa tudi ne sebi na zdravju škodovali.

VIII. shod dne 9. oktobra. Vspored: 1. Deklamacija: „Naš Dom“ (P. Senica). 2. Govor: Vrednost branja dobrih knjig in spisov. Marija Plohla iz Zakušaka nas je poučevala, kako naj beremo, da bomo imele od branja časno in večno korist. 3. Deklamacija: „Krščanski dev. M. Družbe“ (Bogoljub). 4. Deklamacija: „Pogled v nedolžno oko“. Deklamirale: Ana Matjašič Oblačak, M. Hrga, M. Čuk iz Gabernika. Slučajnosti: č. gospod župnik so priporočali rejo perutnine. Č. g. kaplan Jožef Skvarč so govorili o snagi, o medsebojni ljubezni in o stanovitnosti v dobrem. Nekatere črtice iz gospodinjanskega tečaja; o redoljubnosti, ki je neobhodno potrebna vsakemu, posebno pa dekletom, ako hočejo postati kdaj vrle gospodinjice, je poročala J. Z. tačasna tajnica.

Drugi letni občni zbor smo priredile 11. decembra 1910. Vspored: Predsednica Marija Tikvič se je zahvalila dekletom, da so v minulem letu rade sodelovale pri Zvezi z obiskovanjem shodov, z govori, z deklamacijami. Tajnica je poročala o delovanju D. Z. v preteklem letu. Blagajničarka Marija Zavec iz Dragoviča je položila račun, ki znaša nad 50 kron. Č. g. sta navduševala dekleta k vstrajnosti. Volitev odbora: ostal je večinoma star odbor.

Pa tudi nekaj žalostnega moram poročati iz naše zveze. Naša D. Z. obstoji še komaj leto dni, a že nam je nemila smrt iztrgala dne 5. novembra pridno članico D. Z. in zvesto hčerko Mar. družbe Terezijo Janžekovič iz Gabernika, stara je bile šele 28 let. Kako jo bila rajna priljubljena, je pričal njen veličasten pogreb. Nad 50 belo oblečenih deklet jo je spremljalo z domačimi č. g. k cerkvi. Dekleta so darovala ev. obhajilo za njo. Č. g. J. Sinko so v cerkvi spregovorili vsposodbne besede rajni v spomin, drugem v zgled, očetu, materi, sestram in bratu v tolažbo.

Tekom dveh let smo pa poslale štiri dekleta k čast. šolskim sestram v Maribor. Marija Gril iz Zakušaka, ki je bila že lansko leto 15. avg. preoblečena, Marija Pihler iz Mostov, Neža Krajnc, Julijana Puh obe iz Sakušaka. Dekleta predraga, le pogumno naprej, da priborimo sebi in slovenskemu narodu boljšo prihodnost. Saj prava slovenska deklica ne sme živeti le samo za se, temveč za domovino svojo, ne samo za sedanjost, ampak tudi za bodočnost. Z.

Vipava. (Kranjsko). Dovolite, velecenjeni gospod urednik, da Vam tudi iz oddaljene Vipave pošljemo poročilo o našem delovanju. Z zanimanjem prebirajo naša dekleta razna poročila, ki jih prinaša „Naš Dom“. Res vrlo napredujejo štajerske mladenke, toda naslednje vrstice naj so dokaz, da se tudi naša dekleta zavedajo svoje velike naloge.

da tudi one stremijo za enakimi cilji, saj družijo vse ista vez ljubezni do Boga, do čednostnega življenja in milega slovenskega domovja. Zavedna, navdušena kot vedno, zbrala so se vipavska dekleta ter si ustanovila v izob. društvu dekliški odsek „Bogomila“. Njihov namen je bil združiti vsa poštena dekleta, da čednostno prežive mladostna leta, da se s pravim krščanskim življenjem pripravljajo za bodoči poklic verne slovenske gospodinje. Naredila so torej vipavska dekleta sveto zavezo: „Zveste ostati v delu in življenju Bogu, Mariji in domovini!“ To je njih ustanovni klic, to njih geslo. Vipavska „Bogomila“ je bila ustanovljena dne 10. aprila 1910, ima sedaj devet mesecev svojega obstanka, sklenilo se je pa z novim letom račun delovanja podati ter se je sklical občni zbor dne 22. januarja. — Naj tu v kratkem podam poročilo o delovanju „Bogomile“.

Za voditeljico „Bogomile“ je vrha gđ. Tončka Miler-jeva. Seje so se vršile redno vsakih 14 dni in prepričevalno moremo trditi, da so redne seje trdna podlaga za obstoj in napredek vsakega društva. Prvi sestanek je priredila „Bogomila“ 12. junija 1910. Spored: 1. Pozdrav voditeljice. 2. Govor: Devica Orleanska — vzor dekletom, govori gđ. Franica Silvester. 3. Voditeljica bodri tovarišice k skupnemu vzajemnemu delovanju.

10. julija 1910. priredila je „Bogomila“ veselic v proslavo sv. Cirila in Metoda. Na vsopredu so bile razne pesmi, dve deklamaciji, Rabeljsko jezero, Sv. Ciril in Metod, ter krasna igra Cvetina Borograjska.

15. avgusta 1910. ponovila se je igra Cvetina Borograjska. Pelo se je več mičnih pesmi, omenita se „Nazaj v planinski raj“ samospev in „Divja rožica“, dvospev. K sklepu se je napravilo srečkanje v korist osirotelih otrok.

Sestanek 28. avg. 1910. Spored: 1. Pozdrav. 2. „Življenje ni praznik“, deklamuje g. Julka Krhne. 3. Kako moremo narodu koristiti — govori voditeljica gđ. Miler.

Sestanek 25. sept. 1910. Spored: 1. Pozdrav. 2. „Dekliška budnica“, deklamuje g. Marica Petrič. 3. O izobrazbi srca mladenke, govori gđ. Franica Silvester. 4. Kaj mora dekle o gospodinjstvu vedeti govori gđ. voditeljica. 5. O ženskem vprašanju, govori preč. g. dekan Lavrič.

Sestanek 30. okt. 1910. 1. Pozdrav. 2. „Na semnju“, deklamuje g. Julka Krhne. 3. O naj plemenitejših vzgojnih sredstvih govori gđ. Silvestrova. 4. O gospodinjstvu govori g. voditeljica.

Sestanek 11. dec. 1910. 1. Pozdrav. 2. Kako se mora mladenka obnašati v družini, govori gđ. Silvestrova. 3. Moč misli, govori gđ. Franica Karž. 4. voditeljica govori o narodno-obravnem delu, vsaka članica naj rabi izključno le one stvari, ki so izdane v prid „Slovenski straži“, agitirati mora v to pri slov. gospodinjah in jih navduševati za enako delo. Omeni znake „dekliške zveze“, katere članice s ponosom nosijo.

Na občnem zboru govoril nam je preč. gosp. kaplan Rihar „O domačiji in tujini“. Preč. g. govornik stavi poziv na „Bogomilo“, da bi združevala v svoj odsek vsa poštena dekleta in skrbela, da se zavzamejo za domačijo, da jo vzljubijo in ne silijo v tujino. „Bogomila“ naj zbudi v dekletih ljubezen do dela in sicer do najpriprostejšega kmečkega

dela. Bogomila naj ohrani stik z onimi dekleti, ki gredo v tujino, naj se zanima in skrbi za zanje, kako žive. Cim mogočnejši bo plamen ljubezni do domačije tem boljše bo uspevala „Bogomila“, tem večji bo njen ugled pri ljudeh. — Dovršeno pravilno izvršil se je prvi občni zbor „Bogomile“ v Vipavi. Gotovo bode ostal udeleženkam vedno v blagem spominu. V potrdilo naše dobre stvari nam je, da se je oglasila nova vrsta zavednih mladenk za sprejem. Naj bi naša lepa zveza še nadalje čvrsto uspevala, to dodeli ljubi Bog in prečista Devica Marija.

Jarenina. Zdi se mi, da bi nas mladenke svet napačno sodil, če se nič ne oglasimo v „Naš. Domu“, mislil bi kakor leto, tako so se one pogreznila v večnost. V preteklem letu 19. junija se je naša „dekliška zveza“ pomladila. Na ta dan se je sklical shod in prišlo je prav lepo število mladenk. S prvo besedo in s prijaznim pozdravom so nas počastili naš nad vse skrbni dušni voditelj preč. g. dekan. Nato ena naših naprosi Anico Krenovo za besedo, v kateri nam naj pokaže pota, po kateri naj od sedaj hodi naša dekliška zveza, na kar je ona z vso prijaznostjo nastopila in nam v jedrnatih besedah govorila. Tako še tudi vrha mladenka Pec, obe od Sent Ilja v Slov. goricah. Vneto je nastopila tudi mladenka cvetličarka*) iz Maribora, ki nam je v svojem govoru svetovala in nas opominjevala, kako bi morale biti me starejša dekleta lep vzgled mlajšim in to povsod, vedno in v vseh rečeh, zlasti tudi v citanju dobrih knjig in časopisov. Do mlajših tovarišic bi morale biti vsikdar prijazne, ker ta mlada srca, ki željno gledajo v svet, gledajo tudi na nas in od nas bodo gotovo jemale vzgled. Nato se je deklamirala pesem „Slovenka sem“. Volil se je tudi odbor „Dekliške zv.“, potem pa so čast. g. kaplan še nas navduševalno spodbujali za organizacijo. Zapelo se je tudi več mičnih pesmi, hvala pevkam, in potem zaključil shod.

Drugi podučni shod je bil 16. oktobra, takrat se je poročalo „o gospodinskem tečaju na Teharjih“. Povdarjalo se je o važnosti izobrazbe, reda, snage, ter v kratkem o svinjereji in perutninstvu. Navedlo se nam je 10 zapovedi perutniinstva. Tudi tokrat so nas g. kaplan živo bodrili.

V imenu dekliške zveze iskrena hvala našim go-podom. Prosimo pa in upamo tudi za naprej njihove naklonjenosti naši „Dekliški zvezi“.

v Ptuj se je vršil dne 26. januarja shod zoper žganje pitja. V starodavnih časih je iz Ptuj sijala po naših krajih luda krščanske vere, za časa turških vojsk je bil Ptuj bramba in zavetje zoper krutega sovražnika, dandanes je ravno Ptuj tisto mesto, iz katerega se širi kuga med ljudstvo — po šnopsu in po „Stajercu“. Pred leti je neki človek prinesel v Ptuj svoje premoženje v culici, danes pa je milijonar. Kdo mu je nanosil ogromno premoženje? Smrdljivi šnops. Kratkovidno ljudstvo se kar tare okoli njegove šnopsarije in mu nosi svoj težko prisluženi denar za — strup. Po drugih krajih ni dosti boljše. Kar je najhujše, se pri nas vedoma

*) Elizabeta Dokl stannje v Mariboru, Lenau-gasse št. 15 ter izdeluje lepe in trpežne šopke za cerkve in gostije. Priporočamo jo vsem, ki kaj takega potrebujejo.

in nalašč pospešuje žganjpitje, zato oblasti tako rade — tudi proti volji občin — dovoljujejo šnopsarne, zakaj Nemci bi nas radi v šnopsu vtopili. Komur je torej blagor ljudstva na srečo, se mora z vso silo ustaviti tej gnujsni povodnji. Ljudje so si vbili v glavo, da brez šnopsa ne morejo delati. Kolika zmot! Za hip šnops razburi kri, potem pa

človek tem bolj slabi, zato ga mora zmiraj „gukati“, da dobi „novih moči“ in tako postane pijanec. Šnops oškoduje telo, še bolj pa dušo, človeka celo poživini. Draga mladina, varuj se šnopsa kakor kače. Stokrat boljša je voda kakor smrdlivi špirit. — Ptujski shod je storil razne sklepe, po katerih bomo tudi mi delovali zoper žganjpitje.

Govorniške vaje.

O verski značajnosti.

Predragi somišljeniki!

Kadar stavimo novo hišo, tedaj je naša prva skrb, da naredimo novi stavbi močen temelj, krepek fundament. Stavba brez močne podlage je stavba postavljena na pesek, ne bo mogla kljubovati različnim navalom.

Mladenci živimo sedaj v najlepših letih in si tudi stavimo poslopje naše bodoče sreče, časne in večne. Tudi pri stavbi naše prihodnje sreče moramo v prvi vrsti misliti na kar najbolj močen temelj. Ta obstoji v vzorni vernosti, v verski značajnosti.

Pri sv. krstu smo storili krstno obljubo. Ko smo se zavedli svoje pameti, smo jo mnogokrat ponovili. Bogu smo slovesno zatrjevali, da se niti za las ne odmaknemo od poti, ki nam jo kaže k pravi sreči sv. kat. cerkev.

Predragi! Ta večkrat ponovljena obljuba nas veže za celo življenje. Zivo se moramo vsak čas zavedati, kake dolžnosti imamo kot katoliški kristjani do Boga in do sv. cerkve, do bližnjega in do nas samih. To so svete dolžnosti, ki jih moramo zvesto izpolnjevati. To so prevažne dolžnosti, v katerih izpolnjevanju moramo ostati vedno dosledni in enako goreči. Ne čast, ne denar, ne prijateljstvo, ne še tako važni oziri nas ne smejo odmakniti niti za picico od resničnega krščanskega življenja, h kateremu smo se zavezali že pri sv. krstu. Truditi se moramo neprenehoma, da postajamo v svojem verskem življenju vedno bolj goreči, vedno bolj stanoviti, zvesti, neomahljivi, mi moramo postati pravi katoliški značaji in se moramo odlikovati po pravi verski značajnosti.

Če si nasprotniki štejejo v veliko čast, da se zvesto oklepajo liberalnih, protiverskih načel v svojem življenju in delovanju, če se ponašajo s svojo liberalno značajnostjo, je naravnost naša

sveta dolžnost, da se odlikujemo mi kat. narodni mladeniči po svoji katoliški značajnosti. Na svetu ne sme biti moči, ki bi nas mogla storiti le nekoliko omahljive. Utrujmo se vedno v tem prepričanju: Pogostoma povdarjamo nasproti sebi in drugim: Jaz hočem biti in ostati vse svoje žive dni značajan katoličan. To bom vedno razodeval v svojem življenju in delovanju.

Ostati značaje, neomahljivo trden v katoliških načelih pa ni tako lahka stvar. Saj vidimo žal toliko ljudi, ki so iste prisege storili pri sv. krstu kot mi, pa so že davno pozabili na svoje svete obljube in so kristjani edino še po krstnem listu. Ni je večje sramote kot verska neznačajnost. Te se bojmo nad vse.

Tovariši! Opozorim Vas danes na eno sredstvo, ki bo gotovo pomagalo, da ostanemo značajni katoličani. To sredstvo je otroško češčenje Brezmadežne Device Marije. Od nje se učimo značajnosti. Vsi pristaši Jezusovi so zbežali, le Ona je do konca vstrajala pod križem, ostala je zvesta in značajna. Taka je katoliška značajnost. Na Mariji imamo v tem oziru najkrasnejši vzor. Častimo in proslavljamo torej Marijo z največjim veseljem posnemajmo jo v nje čednostih, zlasti tudi v nje značajnosti, prosimo jo vsak čas pomoči v dušnih stiskah. Bodimo s ponosom sinovi Marijini, člani prelepih Marijinih družb. Ne sramujmo se nikdar svetinje Marijine na svojih prsih. Vsak značaje kat. mladenič mora biti ud Mar. družbe: Kjer še Mar. družbe ni, bodi naša skrb, da se ustanovi. V šoli Marijini se bomo naučili pravega krščanskega življenja in katoliškega delovanja. V šoli Marijini se bomo vzgojili v prave katoliške značaje.

Cerkev in domovina potrebujeata značajnih mož. Bodimo torej in ostanimo vse žive dni značajni katoliški Slovenci.

Drobtinice.

Kmetska hiša. Kaj pa je uredniku prišlo v glavo, da je spravil v »Naš Dom« staro pokvečeno kočo? — poreče morda kateri bralec, ko zagleda sliko na str. 41. Odgovarjamo z besedami našega pesnika Simona Gregorčiča :

Mogočna nisi, ne prostorna
In stavil te umetnik ni,
Bolj kot bogata si uborna,
Preprosta selska hiša ti!

In vendar ne palač ogromnih
In njih blesku ne bom slavil;
A tebi, dom seljakov skromnih,
Nesmrten venec rad bi zvil.

Berite večkrat to lepo pesem, ki je kaj primerna za deklamacije. Če nimate pri rokah celotnih Gregorčičevih del, jo najdete v izdaji Gregorčičevih pesmi Mohorjeve družbe iz leta 1908.

Priprosta je kmečka hiša, a v njej se je ohranil naš narod, v njej se je ohranilo narodno pesništvo, pravljice, stare šege. Pod prosto slamnato streho je mnogokrat več sreče, zadovoljnosti in poštenosti kakor v sijajnih palačah. V priprosti hiši je slovenska mati rodila sine junake in učenjake, iz kmetske hiše so izšli možje, ki so nosili škofovske kape. Bodi nam tedaj ljuba priprosta kmetska hiša, bodi še nam naprej rodišče slavnih, poštenih mož, bivališče krepkih žen, krepkih mladeničev in vrlih deklet.

Da smo pa djali to sliko v »Naš Dom«, imamo še poseben namen. Današnji čas hoče vse spremeniti in prenoviti. Izginjajo tudi stare priproste hiše, spomeniki davnih dni. Včasih se še najde letnica kje na kakem tramu. Poročajte nam, če je v Vašem kraju kaka posebno stara, zanimiva hiša, morda z letnico, posebno če morda sega še od l. 1700 nazaj. Mi bomo te reči sporočili »Zgodovinskemu društvu«, ki proučuje naše starine in posebnosti našega narodnega življenja.

Proč s šnopsarijami! Zelo pameten sklep je storil občinski zastop v Petrovem selu na Hrvaškem, namreč da se v občinskem področju zaprejo vse šnopsarije, krčme pa znižajo na deset. (Še teh je preveč!) Občinski odbor se je obrnil na vse merodajne oblasti, da ne dovolijo vsi točenja šnopsa. Pri nas ravno okrajna

glavarstva pospešujejo ustanavljanje šnopsarij, zlasti če so lastniki nemškutarji.

Otroci prihranili 2 milijona kron. Na Srbskem šteje zveza kmetijskih zadrug 907 zadrug in 40.000 udov. Zadruge imajo poseben oddelek: otroške hranilnice. Otroci so naložili doslej že 2 milijona kron svojih prihrankov. Kako pa pri nas? Žalibog se že otroci učijo zapravljalivosti ter vsak dobljen vinar odnesejo za sladkor ali celo za tobak. Učimo se varčevati!

Mladeniška organizacija na Nemškem.

Katoličani v nemški državi imajo izborno organizacijo, posebej še mladeniško. V 22 škofijah je bilo leto 1910. 1937 mladeniških društev, ki štejejo 194.077 udov. Tem so še prišteti društva rokodelskih pomočnikov in kmetskih fantov, ki niso vštete med one in je samo kmetskih mladeniških društev čez 1000 z nad 100.000 udi. Kaj ne, lepa armada, ki naj navdihuje s pogumom tudi naše mladeniče! Mladeniška društva so različne vrste: izobraževalna, pevška, telovadna, društva rokodelskih učencev, nabožna društva, bratovščine i. t. d. Vsa mladeniška društva vsake posamezne škofije so med seboj v zvezi ter ita ta zveza od škofa potrjenega predsednika. Vsi predsedniki škofijskih zvez pa tvorijo osrednji odbor, ki ima svojega glavnega predsednika in vodi vodi celo organizacijo.

Tri četrtine udov vseh teh društev je v starosti do 18 let, ostali od 18—25 let. Nekateri, ki ostanejo samec, so še tudi pozneje v mladeniških društvih, navadno pa se pridružijo v poznejših letih kaki drugi stanovski organizaciji. Slovenski fantje, posnemajte te svoje mlade tovariše!

Sokoli nazaj — Orli naprej. Liberalna »Naša bodočnost« tarna v 1. letošnji štev., da sokolski naraščaj pada. Krivdo zvrtača seveda na »klerikalce«, ki so itak vsega zla na svetu krivi, ker so »sovražniki ljudstva«. Vendar pa odkrito priznava, da to ni edini vzrok, ampak da se od njihove strani premalo skrbi za naraščaj. Nadaljni vzrokpa naj pove »Bodočnost« »Nič sama: življenja, lenoba, površnost, zanimanje edino za neumnosti, cigarete, gostilne, itd. Za resne stvari se pa zanima od sto naših mladih dečkov samo pet. Kam plovemo!« — Da, taka je »napredna mladina«, tako je sokolstvo, zato smo mi proti njemu. Puhlo in hinavsko liberalstvo ne bo mladine rešilo, ampak jo uprav kvari. Fantje, zapišite si dobro za ušesa besede našega nasprotnika.

Ustanovljena l. 1885.

Telefon 113.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, Koroška cesta 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih,
risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča:

kanceljski, konceptni,
pismeni, dokumentni,
ministrski, ovitni in
:: barvani papir. ::
Trgovske knjige v
vseh velikostih črtane
z eno ali dvema ko-
lonama v papir, plat-
no, gradl ali pol vs-
|| nje vezane. ||

Štambilje pečatnike
vignete, (Siegelmar-
ken) za urade in
privatne izvršuje se
v najkrajšem času.
Trgovci in prepro-
dajalci imajo en pros-
cene. Priznana do-
bro blago. Solidna
in točna postrežba.

Uredniški pogovor.

Pred nedavnim časom je urednik dobil pismo od nekega dekleta, ki piše: Ne bom več naročena na »Naš Dom«, ker grem med tuje ljudi služiti. — Sirota, ravno zdaj bi ga potrebovala najbolj! To daje povod uredniku, da razvije naslednje misli. »Naš Dom« bi naj bil ravno vez, ki veže mlade ljudi v tujini z domačijo. Večjega lista si ne more lahko vsak naročiti, »Naš Dom« pa za bori dve kroni. Marsikateri mladenič in mladenka bosta pozneje hvaležna, če zdaj žrtvujeta dve kronici na leto in v prostem času bereta kaj vspešnega, mesto da bi zapravljala denar, zdravje in poštenje po krčmah ali z nepotrebnim lišpom. Človeka srce boli, koliko našega mladega ljudstva odide leto za letom v tujino in se tam popolnoma zgubijo. Lansko leto je že »Naš Dom« spregovoril o naših rojakih v tujini, želeli bi, da bi se večkrat oglasili, kako jim gre v tujini. Naj ostane trdna zveza ljubezni med nami doma in Vami v tujini. Ne pozabite na svoj dom in na nauke, ki ste jih sprejeli v rodni hiši, v domači cerkvi in šoli. Pa tudi vse naše čitatelje in čitateljice prosimo: če imate kakega znanca ali znanko v tujem kraju, ostane v zvezi z njim, dopisujte si, spodbujajte ga (ali njo), da se ne izneveri našemu narodu in naši sv. veri. Že pred par leti se je priporočalo našim društvom, naj skrbijo za izseljence, toda pri nas se marsikaj sklene, a malo izvrši. Če se kdo izseli kam v tuje mesto in veste, da so tam naša društva, priporočajte mu jih, naj se pri njih oglasi, ali naznanite njegovo ime in bivališče dotičnemu društvu, eden ali drugi njegov znanec pa naj ostane tudi v pismeni zvezi z njim. Glejte, kako Nemci skrbijo za svoje rojake v tujini, kako pazijo, da se jim nobeden ne izgubi. Če se le par Nemcev kam priseli, že je za njimi šulferajn, sūdmarka in druga društva. Kdo pa se briga za naše ljudi, ki trumoma gredo iz dežele v mesta? V mestu človek izgine in se ne more vedeti, kdo se od kod priseli. Ko bi pa prišla poročila iz dotičnih krajev na vodstvo kakega društva, ki se lažje skrbelo za nje. Ravno pri teh ljudeh, ki se priselijo iz dežele v mesta, se mnogokrat opaža strašanska nezavednost. Kmalu jih dobijo v kremplje razuzdani socialni demokratje, nemškutarji ali celo luteranski priganjači, pa postanejo narodni in verski odpadniki.

Torej posvečujmo več skrbi svojim rojakom v tujini. Stariši, bratje in sestre, skrbite, da bodo Vaši ljudje, ki so morda kje v tujem mestu v službi, imeli naročen »Naš Dom« ali kak drugi slovenski list, da ne zaspijo in se nam ne izgubijo. »Naš Dom« želi biti posrednik med našimi ljudmi v tujini in med ljubo domačijo. Sicer pa le tisti naj gre v tuji svet, ki je res k temu primoran. Ljubo doma, kdor ga ima.

Urednik.